

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

حوادث طبیعی و غیر مترقبه، انواع غیر مترقبه طبیعی

سیل

روش‌های مقابله با سیلاب

روش‌های رایج مقابله با سیلاب را می‌توان در دو گروه ساختمانی و غیر ساختمانی طبقه‌بندی کرد. روش‌های ساختمانی کنترل سیلاب شامل جمع اقداماتی است که منجر به کاهش و تقلیل میزان و شدت جریان‌های سیلابی می‌شود و بدین طریق، قدرت تخریبی سیل را کاهش می‌دهد. علاوه بر آن، کلیه تاسیسات و سازه‌هایی که از ورود سیلاب‌ها به داخل محدوده موردنظر جلوگیری می‌کنند و باعث تسهیل و تسریع دفع طغیان‌ها می‌گردند نیز جزء اقدامات ساختمانی محسوب می‌شوند. احداث سدهای مخزنی و کنترل سیلاب یا استخرهای ذخیره دائمی و موقت، دیوارهای سیل بند، خاک‌ریزهای طولی ساحلی، تعریض و تعمیق و بهسازی آبراهه‌های طبیعی، نفوذ آب باران در خاک، اقدامات آبخیزداری و امثال آن همگی جزء روش‌های ساختمانی مقابله با سیلاب تلقی می‌گردند. سابقه استفاده از این گونه تاسیسات بسیار طولانی است و طراحی و احداث و بهره برداری از آن‌ها در بسیاری از ممالک جهان مطابق استانداردهای خاصی انجام می‌شود.

روش‌های غیر ساختمانی مقابله با سیل به شکل سیستماتیک و امروزی آن بیش از چند دهه قدمت ندارد و به اقداماتی اطلاق می‌شود که در آن‌ها به جای مهار فیزیکی سیلاب‌ها، بر استفاده معقول از اراضی سیل‌گیر و سیلاب‌دشت‌ها تاکید می‌شود. بدین طریق حجم خسارات محتمل کاهش خواهد یافت. وضع و اجرای مقررات و ضوابط در باره نحوه کاربری اراضی سیل‌گیر، منطبقه‌بندی سیلاب‌دشت‌ها و تعیین حریم آبراهه‌ها، برقراری بیمه سیلاب، تدوین و اجرای آیین‌نامه‌های ساختمانی و ضد سیل گردانیدن ساختمان‌ها، تعبیه و کاربرد سیستم‌های هشدار دهنده سیلاب، آموزش اهالی و مالکان سیلاب دشت‌ها و نظایر آن جزو اقدامات و شیوه‌های غیر ساختمانی محسوب شده و مکمل اقدامات ساختمانی است. اهم روش‌های ساختمانی مقابله با سیلاب عبارتند از:

الف- روش‌های عمومی در سطح حوزه آبریز

- خاکریزهای طولی ساحلی
- دیوارهای سیل‌بند
- سیلاب‌روهای کمکی یا زهکش‌های کمربندی
- اصلاح مسیر و مقاطع رودخانه
- حوضچه‌های کنترل سیلاب

- سدهای کنترل سیلاب
- ب- روش‌های مختص اراضی شهری
- ایجاد سطوح تراوا نفوذ پذیر
- احداث حوضچه‌های نفوذ پذیر
- حفر کودال‌های نفوذ
- حفر ترانشه یا نهرهای نفوذ
- حوضچه‌های کوچک در اراضی شهری

انواع اقدامات غیر ساختمانی مقابله با سیلاب‌ها

- منطقه بندی اراضی (منطقه ممنوعه، مشروط و مجاز)
- ضد سیل گردانیدن مستحذات
- بیمه سیل
- ضوابط قطعه بندی و تفکیک اراضی
- آیین‌نامه‌های ساختمانی
- تخلیه دائمی یا موقت
- اقدامات مرتبط با مهار آلودگی محیط زیست (پاک‌سازی معابر، جمع‌آوری زباله، پاک‌سازی محفظه‌های آشغال‌گیر در ابتدای خطوط فرعی سیلاب‌روها).."

